

Camre: Ja, det er jo ikke så populært at skulle tale om en af de sidste sager på dagsordenen den sidste dag i folketingsåret, men jeg skal prøve at få det overstået så hurtigt som muligt.

Vi finder, at det er ønskeligt, at der også gennemføres en statslig betaling af denne uddannelse, ikke mindst under hensyntagen til pressens vanskelige økonomiske situation.

Jeg føler mig imidlertid ikke så sikker på, at den nye journalistuddannelse bør udformes sådan, som det fremgår af lovforslaget og af bemærkningerne til dette. Det er efter min opfattelse vigtigt, at den nye uddannelse har pressens egen tillid, det vil sige, at pressen føler et tilknytningsforhold til højskolen og har tillid til anvendeligheden af de elever, der udgår fra denne skole. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den nuværende journalistuddannelse tænkes afløst af en 4-årig uddannelse bestående af en teoretisk uddannelse på 2½ år på journalisthøjskolen efterfulgt af en praktisk uddannelse på en redaktion eller et andet godkendt uddannelsessted på 1½ år. Det bryder ganske afgørende med den nuværende udvælgelse af journalistelever. Hidtil er journalistelever blevet udvalgt af, skal vi sige mere end 100 chefredaktører. Efter lovforslaget skal statsministeren nedsætte et optagelsesnævn bestående af repræsentanter for pressens organisationer og journalisthøjskolen. Det betyder, at ganske få mennesker får afgørelsen af, hvem der skal uddannes til journalister. Jeg føler mig overbevist om, at en hel del af de egenskaber, som giver en god journalist, ikke kan læres på en skole. Det er egenskaber som gåpåmod, engagement i samfundsproblemer, evnen til at holde fast i en sag og ikke lade sig afvise, evnen til at omstille sig igen og igen til koncentration om nye sager, som man stadig må kunne engagere sig i. Det er også egenskaber som et godt helbred og evne til at leve i pressens ganske særlige atmosfære.

En meget stor del af de mennesker, som i dag påbegynder en journalistuddannelse, falder fra igen i løbet af det første halve til hele år. De finder ud af, at arbejdet er anderledes, end de havde tænkt sig, eller at de ikke har de fornævnte egenskaber.

Det vil efter min opfattelse være meget uheldigt, hvis fremtidige journalistelever først efter 2½ år på en skole skal ud og

prøve, om de overhovedet egner sig til arbejdet. En er måske overfølsom over for trykssvæerte og må så give op med 2½ år og en god del penge spildt. Således tror jeg, at den frafaldsprocent, som vi i dag ser for journalistelever, vil være lige så stor, om ikke større endnu, men altså optræde med 2½ års forsinkelse. Det vil skabe skepsis hos pressen over for elever fra journalisthøjskolen.

Efter min opfattelse bør vi se på såvel samfundets omkostninger som den enkeltes tab af tid, muligheder og penge ved valg af en forkert uddannelse og altså sikre, at uddannelsesvalget sker på så godt et grundlag af viden om egne evner og interesser og om uddannelsernes indhold, som det overhovedet er muligt.

Desuden finder jeg, at det er væsentligt for pressens funktion i et demokratisk samfund, at det er således, at der skabes en virkelig bred demokratisk adgang til at blive journalist, og at der ikke kræves særlige uddannelsesmæssige forudsætninger for at påbegynde uddannelsen hertil. Derfor tror jeg, at vi for journalistuddannelsens vedkommende bør tage hensyn til arbejdets ganske særlige egenart og lade et års praktisk uddannelse ved en redaktion indgå som det første led, derpå journalisthøjskolens 2½ år, og endelig praksis igen. På den måde kan man formentlig også forhindre en overproduktion af journalister, som ikke kan få arbejde. Risikoen er jo nemlig ganske enkelt, at chefredaktørerne, hvis de ikke har tillid til disse elever, ikke vil antage dem, når de kommer ud fra skolen, men ansætter andre.

Samtidig må vi kunne finde en adgangsmulighed til skolen for det fåtal, som nok er kvalificeret, men som ikke har mulighed for at få et lærested på en almindelig redaktion. Det er ikke ønskeligt at lægge et egentligt monopol på uddannelsen hos chefredaktørerne.

Det andet hovedpunkt i vores betænkkeligheder over for lovforslagets udformning er, at det vil gøre journalisthøjskolen til en selvstændig institution. Vi har bemærket planlægningsrådets betænkkeligheder på dette område, og vi deler i vidt omfang disse betænkkeligheder. Man kan nok opstille nogle betragtninger om, at pressen skulle være særlig glad for at have sin egen selv-